

להוציא לפועל את
הנבואה שקיבלה

רבקה קבלה מה'
עליחות לא קלה

ענווה ושליחות – מעורבות חברתית

בס"ד

הידעת?

הברכות שנתן יצחק
אבינו, משמעותן
הבטחה נצחית
לדורות.

בפתחו הלב מתוך אמונה לפרשת "תולדות" / בירב מונני

שליחותה של רבקה

אחרי תפילות ובקשות רבקה אימנו זוכה להריון, אך במהלכו היא מרגישה
תחושות משונות מאוד:

פירוש רש"י:

ויתרוצצו: רבותינו דרשוהו לשון ריצה. כשהייתה עוברת על
פתחי תורה של שם ועבר יעקב רץ ומפרכס לצאת, עוברת
על פתחי עבודה זרה - עשו מפרכס לצאת.
דבר אחר: מתרוצצים זה עם זה ומריבים בנחלת שני
עולמות:

"ויתרוצצו הבנים בקרבה

ותאמר אם כן למה זה אנכי

ותלק לדרש את ה': (כ"ב, כ"ה)

האם הבנים
"התרוצצו" כך
גם כשגדלו והיו
לנערים?

- הסבירו לפי הפירוש הראשון של רש"י: מה מרגישה רבקה?
- הסבירו לפי הפירוש השני של רש"י: מה מרגישה רבקה?
- מה עושה רבקה בעקבות הרגשותיה המשונות?

פירוש המילים:

גוים – עמים לאמים – מלכויות.
ולאם מלאם יאמץ - יהיה מאבק בין שתי
המלכויות
ורב יעבד צעיר - המלכות של בנך הגדול
תשתעבד למלכות של בנך הקטן.

דבר ה' אל רבקה

"ויאמר ה' לה: שני גוים בבטןך ושני
לאמים ממעריך יפרדו, ולאם מלאם
יאמץ ורב יעבד צעיר."

- מה הנבואה שקיבלה רבקה מהקב"ה? הקיפו את התשובות הנכונות:

שימו לב!

הנבואה ניתנה לרבקה,
לא ליצחק.
רבקה מבינה מכך שעליה
לשמור את הדבר בסוד.
חישבו: מדוע מעלים ה'
את המידע מיצחק?

1. יש בבטןך שני עמים שיחיו בשלום זה עם זה.

2. יש בבטןך שני עמים שכל אחד מהם יקים מלכות שונה.

3. יהיה מאבק בין שתי המלכויות אבל בסוף הבן הגדול ישלוט בעולם.

4. יהיה מאבק בין שתי המלכויות אבל בסוף הבן הצעיר ישלוט בעולם.

יצחק מבקש לברך את בניו לפני מותו

מה מבקש יצחק לברך את עשיו (בלי לדעת שהוא יעקב)? ואיזו ברכה הוא מייעד
ליעקב?

"ואל שדי יברך אתך, ויפרך וירבך והיית לקהל
עמים.

ויתן לך את ברכת אברהם לך ולזרעך אתך
לרשתך את ארץ מגר'ך אשר נתן אלהים
לאברהם:

"ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני
הארץ ורב דגן ותירש.

יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים, הוה
גביר לאחריך וישתחוו לך בני אמך, ארריך
ארור ומברכך ברוך"

להוציא לפועל את
הנבואה שקיבלה

רבקה קבלה מה'
עליונות לא קלה

ענווה ושליחות – מעורבות חברתית

מתחו קו למקור המתאים :

להמשיך את דרכו של אברהם / עושר רב / חוזק ושלטון בעולם / ברכת הארץ.

מלבי"ם -

רבי מאיר ליבוש בן
יחיאל מיכל וויזר
(1809-1879), פרשן
המקרא ופוסק.
שימש כרבה
הראשי של רומניה.

קראו את פירוש המלבי"ם :

"...לכן רצה ששני בניו יהיו לעם אחד, כישראל ושבת לוי. ורצה לברך את
עשיו ברוב עושר ודגן ותירוש ובגבורה למלחמה ולממשלה, וזרע יעקב יהיו
מיוחדים רק לעבודת ה' כשבת לוי" (מלבי"ם בראשית כ"ז, א'-ה').

- הסבירו את הקשר בין שבטי ישראל לשבת לוי.
- מה רצה יצחק כשביקש לברך את עשיו בעושר ובשלטון?

השלימו:

יצחק רצה ששני בניו ימשיכו את דרכו ויקימו ממלכה אחת עם שיתוף פעולה:

אברהם

ותאמר לו אמו: עלי

קללתך בני, אך

שמע בקלי..."

קולה הוא קול

הנבואה. וכדי

שתתקיים הנבואה

"ולאום מלאום

יאמץ", הייתה

מוכרחה להסתר

נבואתה מיצחק כדי

שיעקב יקבל את

ברכתו מתוך

מאבק.

רבקה פועלת לקיום הנבואה שקיבלה.

השלימו:

רבקה מבינה שהגיע הזמן לפעול. היא יודעת בנבואה שלא יהיה _____ בין
שני הבנים, שלא תהיה מלכות _____ משותפת, אלא שתי מלכויות ש _____ זו
בזו. היא יודעת שיעקב יקים ממלכה שיש בה _____ וגם _____ ולכן הוא
מוכרח לקבל את שתי ה _____ . זה לא קל לה בכלל _____ על בנה עשיו אבל
היא מרגישה שקיבלה _____ מה' וזה מה שנתן לה _____ להצליח.

תרמילון: אחת / ברכות / רוחניות / כוח / נלחמות / שליחות / חומריות / לוותר /

שיתוף פעולה

אברהם

תחשבו על

זה!

"ויחרד

יצחק

חרדה גדלה

עד מאד".

מדוע כל כך

הצטער

וחרד?

נא

אברהם

דבר תורה לשבת פרשת "תולדות":

בתחילת פרשתנו מקבלת רבקה נבואה לא פשוטה: "שְׁנֵי גֵוִים כְּבִטְנָךְ וְשְׁנֵי לְאֻמִּים מִפְּעִיךְ.
יִפְרֹדוּ וְלֹאִם מְלֹאִם יִאָּמֵץ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר". רבקה מתבוננת בהתנהגותם של הבנים ורואה
כיצד הנבואה שקבלה מתגשמת מול עיניה. היא מבינה שלא תהיה ממלכה אחת המורכבת
מתכונות שני בניה אלא שתי ממלכות מנוגדות שנלחמות זו בזו. כשרבקה רואה שיצחק
מבקש לאחד את הכוחות החומריים של עשיו עם הכוחות הרוחניים של יעקב היא מבינה

להוציא לפועל את
הנבואה שקיבלה

רבקה קבלה מה'
עליחות לא קלה

ענווה ושליחות – מעורבות חברתית

שהגיע הזמן להגשים את הנבואה שקיבלה והיא דואגת שיעקב יקבל גם את ברכת השלטון והעושר. היא יודעת שכדי לקיים את הנבואה במלואה: "ולאום מלאום יאמץ" מוכרח להיות מאבק בין הבנים ולכן היא מנחה את יעקב להתחפש לעשיו ולקחת את הברכות המגיעות לו כפי שראתה בנבואה.

לרבקה לא קל לוותר על בנה עשיו ולדחות אותו מלהיות שותף לבית אברהם, אך מה שנותן לה כוח היא השליחות שקיבלה מה' לפעול להגשמת הנבואה.

אצל

משימה:

אחרי שעשיו מבכה על ברכתו שנלקחה ממנו הוא זוכה בכל זאת לברכה מיצחק. מהי?
האם ברכה זו התקיימה במהלך ההיסטוריה של עמנו? (היעזרו ברש"י)

חידות וחידודים / הרב הראל זילברנגל, רב בית ספר "מורשת מנחם" גבעת שמואל

מצווה בפרשה – כיבוד הורים

מעניין לקרוא וללמוד על היחס המכובד שהעניק עשיו לאביו יצחק. כבר בתחילת הפרשה אנו קוראים על הקשר המיוחד שנוצר ונרקם בין יצחק לעשיו, כפי שמעיד הכתוב: "ויאהב יצחק את עשיו, כי ציד בפיו". אחד מגדולי חכמי המשנה, רבן שמעון בן גמליאל, מפליג בכבוד הגדול שכיבד עשיו את אביו יצחק, וכך דרש: "כל ימי הייתי משמש את אבא, ולא שימשתי אותו אחד ממאה ששימש עשו את אביו". מדהים.

מידה בפרשה - מידת השלום והענווה

יצחק אוחז בדרכי אביו ואינו נמנע מלהוכיח את מלך פלישתים על היחס הלא הוגן כלפיו. יתירה מזו, כאשר מגיע אבימלך להתפייס איתו הוא לא דוחה אותו, אלא מקבלו בסבר פנים יפות. בעלי המדרש משבחים ומציינים כאן את התנהגותו של יצחק ואומרים: 'גדולה ענווה שבה נשתבח יצחק אבינו'. דרך הצדיקים להתפייס בנקל ולהימצא למי שמבקש שלום.

מה חסר? השלימו מילים במקומות החסרים.

- ואלה _____ יצחק בן אברהם" (כ"ה, י"ט)
- "ויהי יצחק בן _____ בקחתו את _____" (כ"ה, כ')
- "ויאמר לה ה': שני _____ בבטן, ושני _____ ממעיה יפרדו" (כ"ה, כ"ג)
- "ויהי עשו איש _____ איש שדה, ויעקב איש תם _____" (כ"ה, כ"ז).
- ה. "ויזרע יצחק וימצא בשנה ההיא _____" (כ"ו, י"ב).
- ו. "הקול _____, והידיים _____" (כ"ז, כ"ב).

להוציא לפועל את
הנבואה שקיבלה

רבקה קבלה מה'
עליחות לא קלה

ענווה ושליחות – מעורבות חברתית

בלשון הפרשה – כתבו את המשפטים הבאים בלשון הפרשה

א. עשו לעג לכל ענין הבכורה (כ"ה, ל"ד)

ב. הבאר נקראת רחובות לאור ההתרחבות וההתרבות (כ"ו, כ"ב)

ג. ה' יתן לך ויברך אותך מכל טוב שיש בארץ (כ"ז, כ"ח)

מה נכון? כתבו נכון או לא נכון לגבי המשפטים הבאים:

- א. יצחק היה בן 40 בעת חתונתו – נכון / לא נכון
ב. יצחק היה בן 80 כשנולדו עשו ויעקב – נכון / לא נכון
ג. יצחק אהב יותר את יעקב, ורבקה את עשו – נכון / לא נכון
ד. בימי הרעב יצחק התגורר בארץ פלישתים – נכון / לא נכון
ה. יצחק הלך והתעשר – נכון / לא נכון
ו. רועי יצחק רבו עם רועי גרר על באר אחת – נכון / לא נכון
ז. בסוף הפרשה מסופר שיעקב בורח לפדן ארם מפני עשו אחיו
– נכון / לא נכון

מה הקשר?

מתחו קו בין שתי מילים

הקשורות אחת לשנייה

טל	שערים
משמני	מלך פלישתים
אבימלך	ונזיד עדשים
קול	השמיים
איש	שבע
יושב	שדה
לחם	הארץ
באר	יעקב
מאה	אוהלים

שאלות אתגר מתוך הפרשה:

כמה שנים ישב יצחק בארץ ישראל?

כמה שנים ישב אברהם בארץ?

כמה שנים ישב יעקב?

מי זכה מבין האבות להיות הכי הרבה זמן על אדמת ארץ
ישראל הקדושה?